

SYBABED Semester End Examination (Regular/Repeat)

November 2022

Course Title: साहित्य आणि समाज

Subject: Marathi

Semester: III

Course Type: Allied to major Marathi

Duration: 2 Hours

Max Marks: 70

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे बंधनकारक आहे.

२. उजव्या हाताकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

३. प्रत्येक नवीन प्रश्नांचे उत्तर नवीन पानावर सुरु करावे.

प्र. १ला. पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(३×५= १५)

१. साहित्य म्हणजे काय? थोडक्यात स्पष्ट करा.

२. संस्कृत अभ्यासकांनी सांगितलेल्या साहित्याच्या कोणत्याही चार व्याख्या लिहा.

३. प्रा.गंगाधर पाटील यांनी सांगितलेली साहित्याची कोणतीही तीन अंगे थोडक्यात स्पष्ट करा.

४. भाषेचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा.

५. भाषेची सामाजिकता म्हणजे काय?

प्र. २ला. . पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. .

(३×५= १५)

१. साहित्य आणि समाज यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

२. भाषाभेदाचे सामाजिक स्वरूप म्हणून कुटुंब हा घटक स्पष्ट करा.

३. साहित्य आणि समाज यांच्या संबंधाविषयी मार्क्सवादी भूमिका लिहा.

४. साहित्य निर्मितीमागे कोणती प्रयोजने असतात?

५. हिप्पोलाईट तेनचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्र.३रा. पुढीलपैकी कोणत्याही दोहोंची सविस्तर उत्तरे लिहा. .

(२×५= १०)

१. 'संस्कृती ही गतीमान व विकसनशील असते'. चर्चा करा.
२. दलित साहित्य म्हणजे काय ?
३. साहित्य आणि वाचक यांच्या संबंधाविषयी थोडक्यात लिहा.
४. समाज, संस्कृती आणि भाषा यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

प्र.४. पुढीलपैकी कोणत्याही दोहोंची सविस्तर उत्तरे लिहा.

(२×५= १०)

१. लेखकाच्या जडणघडणीत समाज कितपत वाटेकरी असतो?
२. साहित्याची भाषा व्यावहारिक भाषेपेक्षा वेगळी का ठरते ?
३. शहरी आणि ग्रामीण साहित्यात दिसून येणाऱ्या फरकाचे चार मुद्दे लिहा.
४. आधुनिक साहित्य म्हणजे काय ?

प्र.५. पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

(१×१०= १०)

१. लेखकाच्या जडणघडणीत समाजाचा प्रभाव कसा असतो ते सोदाहरण लिहा.
२. 'लेखक हा निर्मितीक्षम कलावंत असला तरी तो एका विशिष्ट समाजाचा घटक असतो.' चर्चा करा.

प्र.६. पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

(१×१०= १०)

१. शंकर पाटील यांच्या 'शाळा' या कथेचा सामाजिक अंगाने मूल्यमापन करा.
२. तुम्ही अभ्यासलेल्या कोणत्याही एका साहित्यकृतीतील समाजदर्शन सोदाहरण लिहा.